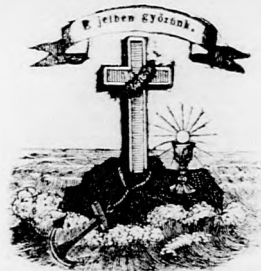

KATHOLIKUS NÉPLAP.

34. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethető rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: ezkorutca 6. szám, földszint, a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Pest, augusztus 24. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, Bozótban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez érkezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2. 14.

A vegyes házasságokról.

Ha a lelkipásztor arról értesül, hogy hívei közül valaki vegyes házasságra akar lépni, minden szabad módon azon legyen, hogy e szerencsétlen lépést megakadályozza s az eltévedt juhokának, mint jó pásztor segítse. Ha egyebet nem tehetne, ugy e veszedelmes lépést legalább roszalja, intsen, hol lehetséges, s imadkozzék tehetése szerint; mert illyes házasságok többnyire veszélyesek s vészhozók mint a házásokra, mint a leendő gyermekekre nézve.

Először a házásokra nézve; mert ezeknek szent kötelességek, hogy egymást ajtatos s keresztény életre buzdítsák mind szóval, mind tettel; e kötelességet azonban ezek különböző vallásaik miatt nem teljesíthetik, s ha tehetnék is, alig fogják akarni. Ki ezt kétségbe vonja, gondolja csak meg, mint imadkozik, böjtöl, üli a vasárnapot a jambor katolikus, mint veszi magához a szentségeket, vagy kellene azokat magához venni; s mikép vélekednek e felől a protestánsok, mit szöktak e tekintetben tenni, s mikép végzik mindezt saját módjuk szerint? Nem fogja magát a katolikus feleség protestáns férje előtt szégyenleni, ha az angyali üdvözlést imadkozza, a reggeli s esti imát ajtatosan végzi, gyakran jár misére s gyónásra sat. ha látnia s hallania kell, mint neveti ez ki? Lesz-e annyi ereje, hogy a gúnyolásokra ne ügyeljen s hitét állhatatosan vallja? Ó mily könnyen fog kihülni s azt félben hagyni, mi viszályokokra nyujtana alkalmat s izetlenségeket okozna! S mikép lehet igazi béke, háborítlan egység s a szívek belső egyesülése olly házásoknál, kik épen a legfontosabb s legszentebb pontban olly homlokegye-

nesen ellenkeznek egymással? Vegyes házasságokban csak ugy állhat fenn valamikép a családi béke, ha mind a két fél közömbös, azaz: ha a religióval mitsem gondolnak, vagy jobban mondva, ha minden religió nélkül vannak.

Ama veszély, mellynek illy szülők gyermekei a religió tekintetében ki vannak téve, főleg az, mi illyes házasságokat szerencsétlenné tesz. A szüléknek kötelességök, gyermekeiket minde- nek előtt az ajtatosságra s erényre, az igazi isteni félelemre, s így örök rendeltetésökre vezetni, mit csak akkor vihetnek szerencsésen ki, ha vallási tekintetben ugyanazon elveik, ugyanazon meggyőződésök van, ha ugyanazon alapelveket követik. Ha a protestáns atya azon nevet s azt gúnyolja, mi a katolika anya előtt szent, akkor a gyermekek zsenge, fiatal lelke eltéved, lehetetlen, hogy azok igazán vallásos emberekké nevelhessenek: a religió előttök közömbös, vagy gyűlöletessé lesz, mellyről egészen ellenkező véleményeket s nyilatkozatokat hallanak, végre azon gondolatra kell jutniok, hogy az egész nem egyéb pusztá ámitgatásnál.

És mi történik a szegény gyermekekkel, ha katolika anyjok korán elhal? Akkor többnyire vége a katolika nevelésnek, melly a feleségnek tán ígértetett, vagy mellyet a törvény kíván. És mily érzés foghatja el a katolika anya kebelét, ha ollykor eszébe jut, hogy gyermekeinek egy része tévuton van, hogy ő az, ki azokat ocsmány nyereségvágy, vagy indulatos érzékiségből Jézus igaz egyházának elragadta, ha megdondolja, hogy egykor az Isten ítélőszékénél visszakívánják tőle minden gyermekeinek lelkeit! Lehet-e illy anyának nyugodt szempillanata éltében, lehet-e vigasztalása halála óráján? Mily fájdalom faggathatja szívet, valahányszor

megtekinti szerencsétlen gyermekeit, kik nem az üdvözítő egyház fiai, sőt annak esküdt ellenségei lesznek.

De ismét azt mondják: Hisz a férj minden gyermekek kath. neveltetésébe be fog egyezni! Még az által sem volna sok nyerve, ha valóban úgy is volna, hogy illy szó- vagy írásbeli ígéret adatnék. A protestans ezen esetben is alig fog a katholika neveléssel gondolni, sőt azt (csak kevés kivétellel) meghusítani iparkodandik. Illy gyermekek az anyát jobbra, az apát pedig balra menni látván, épen ezért zavarodnak meg többé vagy kevésbé religioi nézeteikben. S valjon mitévő legyen a katholika anya, ha a protestans ujdón született fiát adott ígérete ellenére a lutheranus vagy kalvinista tiszteleteshez viteti keresztelésre? Honnan remélhet erélyes segítyt e szomorító bajon, midőn nálunk Magyarországon még a martius előtti napokban ama szerencsétlen törvény hozatott az országgyűlésen, hogy illyes ígéretek érvénytelenek, sőt törvényellenesek.

Épen azért mindig vészthozó volt és lesz a vegyes házasság, s lehetetlen, hogy igazi katholikus nő arra lépjen: ő a legszentebb dolgot, az igaz religiót gondolt földi szerencsének fél nem áldozhatja, ő mindig meg fog emlékezni e mondról: „Isten áldásától függ minden.“ De hogy áldhatna meg, így szóland ő, az Isten ezen vakmerő lépésemet? Nem s örökké nem! „Mert mit használ az embernek, azt mondja Üdvözítőm, ha az egész világot is elnyerné, lelkének pedig kárát vallaná?“ (Máté 16. r.)

—g.

KERESZTÉNY NAPTÁR.

Mínt hogy bizonyos dolog, hogy a naptárból áll a legtöbb falubeli ember egész könyvtára: világos, hogy a könyvtárak szerkesztése nagyfontossága, sőt lélekben járó egy dolog. E téren ki sem tagadhatja el a jó s olesó könyvkiadó társulat nagy érdemét, miszerint első adott ki olly naptárakat, s példája által másokat is buzdított erre, mellyekben az igaz keresztény hit s erköles tanítási a hívő nép szívébe mintegy naptari társalgás által esepgettnek. S így az említett társulat által 1847-ben adott példa után, most több százezer példányban forognak különféle vállalkozók által kiadott keresztény naptárak a nép kezében. Jelenleg azonban a t. olvasó közönség figyelmét s pártolását csak a fönttisztelt társulat által az 1854-ik évre kiadott ma-

gyar keresztény naptárra akarjuk felkérni, melly mind jeles beltartalmát, mind diszes kiállítását tekintve, méltán versenyezhet bármilly illyenmü naptárakkal. A borítékon belül egy kedélyes versezettel találkozunk az „Iskolás gyermekek számára“, hátul pedig utmutatást a bélyegadóról s a levélberek jegyzékét, oktatással, hogy mennyi értékű bélyegpapírt s milly levéljegyet kell használni az előforduló esetekben. Magában a naptárívben azon rovatokra akadunk, mellyek minden naptárban szükségesek, megjegyezvén, hogy az ünnepek s a vásárnapok, szintugy mint a böjti napok is vörös betűkkel vannak megjegyezve, a holnapok pedig uj, fametszetü képekkel felékesítve. Az időjóslatok a 100 esztendő s naptárból vannak gonddal kiszemelve. Az ugynevezett vörös ívet követi egy jeles, s minden magyarnak szívét szent lelkesedésre gerjesztő czikk e czim alatt: „Viszatekintés a magyar szent hajdanra.“ Ezután több talpraesett versek s elbeszélések váltják fel egymást, közbe-közbe esinos fametszetekkel. Jönnek utánuk tanulságos apróságok, oktatás a gazdaszat köréből, figyelmet gerjeszt s mindenkinék ajánljuk a közhasznu czikket „a bankócsinálás legbiztosabb módjáról.“ „A nevelés köréből“ vett ügyes észrevételekből a szülők igen sok jót tanulhatnak, gyermekeik mikénti nevelése iránt. Fentalálja e naptárban a hazafi s hü alattvaló „A fölséges uralkodó ausztriai ház“ tagjainak sorozatát, a birodalmi ministereket, nem különben az országos legfőbb hatóságok, a magyarországi hierarchia, s Magyarország politikai közigazgatási személyzetét. Végre az olly szükséges vásárvet. Szóval, a ki megveszi, az bizonyosan 9 krajczárját, mellybe kerül, sajnálni nem fogja, hanem még szomszédjának is fogja commendálni. Hogy azonban t. olvasóink lássak, millyen az egész, közlünk a sok jó közöl az említett naptárból, (melly a jó s olesó könyvkiadó társulat ügynöki hivatalában, Pesten, czukoruteza, 6. szám alatt bármikor kapható) mutatványul egy czikket, mellynek czime: Viszatekintés a magyar szent hajdanra. Magyarországhban hajdan sok szent életü férfit s asszonyt élt, kikről napjainkban sokan megfeledkeztek. Azért is életírásukat itt röviden el fogom mondani három okból: először azért, hogy látván azok példás életét, diesérjük Istent, ki hív szolgáltnak szent malsztját nyujta, mellynek segítségével ők a dicsőség koronáját elnyerhették; másodsor azon okból, hogy dicső magyar őseink példája után induljunk, s ott keressük a dicsőséget, hol az

igazi dicsőség van, tudniillik Isten- és felebarátunknak szeretetében, s az egy, szent, apostoli s egyedül üdvözítő római katolika hitben, melyet őseink olly szentül megtartottak. Ez volt munkálkodásuknak választott tárgya, ez volt törekvéseiknek végcélja, hogy mindenben és mindenekből dicsérettessék a Jézus Krisztus. Vég-tére azért mondjuk el a magyarországi szentek rövid történetét, hogy ismervén őket, tiszteljük, és segítségül hívjuk őket.

A régi magyar ének virágos kerthez hasonlítja Magyarországot, melyet öntözött a Boldogságos szüz Maria, mellynek kertésze szent István vala. S valóban virágos kert volt: mert annyi szent életű férfi s asszony tündöklött benne a különféle erkölcsök jóllatu virágival,

hogy akármelyik országgal versenyezhet tekintetben. De sőt azt mondhatjuk, hogy a tizenegyedik, kettedik és harmadik század több országait nagyban fölül is mulja. Az evangelium szent magva, melly dicső szent királyunk által őseink szívébe hintetett, Isten malasztjának termékenyítő harmatja által kikelt, és nagy fává nőtt, melly a legméltóbb gyümölcsöket termé. A magyar szenteket úgy tekintjük, mint e fának gyönyörű gyümölcseit. Vannak ezeken kívül mások is, kik külföldről jöttek hozzánk, és szent életök által világosságot derítének őseinkre: ezeket magyarországi szenteknek mondjuk, s mint ilyeneket úgy tekintjük, mint kik hozzánk közelebb állnak. Annál dicsőbb pedig a magyar szent hajdan, ha az elsőkhöz szám-

láljuk a magyar szentek unokáit is, emezekhez pedig a magyarok bejövetele előtt e földön lakó szenteket. Különben e tér szűk annyi dicső keresztény elszámolására; mi csak a nevezetesebbeket szedjük itt össze, kik részint mint szentek, részint mint boldogok említettnek meg a magyar szentek életírásiban.

A minden angyalok és mégdicsőült szentek királynéja, Magyarország Nagy-asszonya, az első, kihez Isten után mint pátronánkhoz, édes anyánkhoz teljes reménységgel folyamodunk, minden inségünkben foháskodunk. Erre, miként mennyben megkoronáztatik, függesztik szemeiket sz. őseink. Sz. István király, sz. Béla prágai püspök, bold. Sebestyén esztergomi és sz. Asztrik kalocsai főpapok, bold. Guntér bakonybéli remete, sz. Gellért esanádi, b. Mór pécsi, sz. Besztert nyitrai, sz. Buld egri főpapok; közöttük sz. Imre, a szűz tiszta élet lilioma, sz. László, sz. Erzsébet asszony; b. Eusebius esztergomi kanonok, b. Bánfy Lukács esztergomi érsek, sz. Margit és Kunegundis testvérek, bold. Bánfy Buzád, Csáky Mórócz, Magyar Pál 90 vértanu társaival, Eskandély Máté budai polgár, és mások. A magyar „Officium Rakóczianum“, melly 1756-ban nyomtatott Budán, a következő hónapokra teszi a magyar szentek ünnepeit. (A szerémségi vértanukról a hely szűke miatt itt nem teszünk említést.)

Januarius. B. Csáky Károly, sz. Domonkos szerzetének tagja, a Csáky grófok ivadéka, szűz tiszta élete, alázatossága, s ájtatos imái által tündöklött. 1337. meghalt Győrött. B. Eusebius, esztergomi születés, és kanonok: a tatárútás után a Pilis hegység völgyeibe ment, mint remete; később ő alkotta a sz. Pál remetéről nevezett szerzetes rendet. Megholt 1270 körül. B. Margit szűz, IV. Béla magyar király leánya, a tatárútás után Veszprémben, azután a budai szigeten (mellyet most Margit-szigetnek hívnak), sz. Domonkos szerzetbeli, ritka alázatossága és számtalan csudákkal tündöklött apáca; megholt 1271, életének 28-ik esztendejében.

Februarius. B. Amabilis szűz, I. András magyar király unokája, a cseh király leánya, sz. Benedek rendi apáca Csehországban. Sz. Pál 90 vértanu társaival, magyar nemes, később Bolognában, Olaszországban híres tanító, azután a sz. Domonkos szerzetének hazánkban elterjesztője Győrött és Veszprémben. A kunoknak hirdette az evangéliumot, és 1243 körül 90 társaival a tatároktól megöletett. Sz. Rutulus, veszprémi vértanu Inchoffer szerint. B. János, a sz. Ferenc szerzet első tartományi

előjárója M. országban, meghalt 1240 után. B. Báthori László hitvalló.

Martius. Sz. Ágnes szűz, III. Béla magyar király unokája, Ottokár cseh király leánya, sz. Klára szerzetében apáca, 1282 körül. Alamizsnáit, betegek körül tett szolgálatait, és szelidségét emlegetni fogja az anyaszentegyház. B. Erzsébet, V. István m. király leánya, Domonkos rendi apáca először Margit-szigeten, azután Olaszországban. Megholt 1285 körül. B. Egyed, sz. Ferenc rendi szerzetestárs Esztergomban. B. Csáky Mórócz, sz. Domonkos rendi szerzetes. Vácson a templomban világságtól környezve imádkozott. Megholt Győrött 1136-ban.

Aprilis. B. István vértanu, sz. Ferenc rendi szerzetes, született Péterváradon, s a szakadároktól sok kínzás után megöletett 1334 körül. Sz. Béla, prágai híres püspök, ki sz. Istvánt Esztergomban megkeresztelé, később a poroszok által lánzsákkal átszuratott, 997-ben. Ő az esztergomi érseki megyének védszentje.

Május. B. Vitus, sz. Agoston remete rendjén való szerzetes. Nagyváradon született 1297 körül, a szelidségnek példánya. Sz. Erzsébet, III. András magyar király leánya, Helvecziában a thosai sz. Domonkos rendi apácák klastromában különféle erkölcsökkel és csudákkal tündöklött. Megholt 1333. B. Gizela özvegy, sz. István király neje, ki férjének alamizsnáit s egyéb erkölceit utánozta, több templomot alapított, azután visszament Németországba, s egy apáca-klastromban 1095-ben meghalt. B. János, sz. Ferenc rendi szerzetes, kit a tatárok öltek meg 1243 körül. B. Pelbart, sz. Ferenc rendi szerzetes, született Temesvárott s megholt Budán. Sz. Piligrin püspök, a magyaroknak megtérítésében sokat működött Géza fejedelem idejében.

Junius. B. Szádok vértanu, sz. Domonkos rendi szerzetes, boldog Pallal jött Magyarországra; innen Lengyelországba hívatott, hol a tatárok által megöletett. Sz. Margit, skóciai királyné, ki Magyarországra neveltetett, s kinek anyja is magyar volt. A szegényeknek és betegeknek igazi anyja. Sok templomot és klastromot építtetett. B. Gerárd, Domonkos rendi szerzetes, sz. Margit apácának gyóntató atyja a budai szigeten. Sz. László király, legdicsőbb fejedelmünk egyike, ki a ker. kath. hit megszlárdításán hazánkban sokat dolgozott. Szent erkölcsiért Isten még életében csudákkal dicsőíté őt meg; meghalt 1095. B. Imre, sz. Domonkos rendi magyar szerzetes 1221 körül.

Julius. Sz. Erzsébet (Portugaliai) kinek öreganyja Jolanta II. András leánya volt, 1271-ben született, alázatos és adakozó volt. Sok csodával tündöklött. B. Szalamea, Kálmán hercegnek, IV. Béla fiának szűz, tiszta életű s istenfélő felesége. B. Kunegundis, magyar sz. Margit testvére, lengyel királyné lett, szűztiszta életet élt és alamizsnát osztott. B. Jolanta, szinte m. Margit testvére, jegyesének Boleszlónak halála után a sz. Klára rendű apáczáknál élt Szandeczban. Sz. Zoerard András, Nyitra mellett, Zobor hegyén sz. Benedek rend klostromában élt, később a trencsényi pusztában lakott, Szalkán mint remete; imádság, böjtölés és test-sanyargatás által tündöklött sz. István király korában. András tanítványa volt: Sz. Benedek remete, Szalkán a sziklaüregben imádkozott Istent. Megöletett a rablók által. B. Elek, sz. Ferencz rendi szerzetes, magyar származású; Szileziában élt 1465 körül.

Augustus. B. Gertrúd, magyar sz. Erzsébet leánya, a premontrai apácák fejedelem-asszonya, az alázatosság kellemes illatú virága. Sz. Lajos, tuluzi püspök, V. István m. király unokája; mielőtt püspök lett volna, sz. Ferencz szerzetének volt tagja; 1297-ben meghalt, életének 24 esztendejében, kitünő jelességű főpap. Sz. István, Magyarországnak első apostoli királya, korának legnagyobb férfia, Magyarországnak igazi apostola, a katolika anyaszentegyháznak fia, s valódi disze, nemzetének jóságos atyja, minden erkölcsöknek tündöklő tüköre, született Esztergomban, meghalt 1038.

September. Sz. Lancello (vagy László), magyar származású, sz. Ferencz rendi szerzetes 1445 körül. Sz. Gellért, esanádi püspök, sz. Imre herceg tanítója, kitünő szent élete s nagy tudománya miatt sz. Istvánnak kedves embere. Megöletett Budán 1047-ben, a zajongó s pogány hitre visszatérni kívánó magyarok által. Sz. Buld, egri püspök, ugyanakkor megköveztetett és agyonszurattott Budán. Sz. Besztert, nyitrai püspök, ugyanezen Vathaféle lázadásban, midőn Pestre áthajókázna, több sebet kapván, harmadnapra meghalt. B. Salamon, remete, előbb magyar király, miután földi koronáját elveszté, mennyei koronát keresett. Meghalt Polában, Istria tartományban 1077 körül.

October. Sz. Guntér, bakonybéli remete, b. Gizela rokona, böjtölés, imádság és a világ hiúságainak megvetése által tündöklött. Sz. Kapisztrán János, sz. Ferencz rendi szerzetes, Hunyady Jánosnak jó barátja, és segítője a törökök ellen viselt csatázásokban s győzedelmek-

ben. Megholt Ujlakon 1456. B. Gál hitvalló, sz. Ferencz rendi szerzetes Esztergomba, 1340 körül. B. Eskandély Máté, budai polgár, a szent földre zarándokolt, innen pedig Chinába, hol vértanui halált szenvedett.

November. Sz. Imre herceg, sz. István fia, Fehérvárott született, s a veszprémi templomban örök szüzességet fogadott: mit meg is tartott. B. Ilona, veszprémi apáca, sz. Margit nevelője, Krisztus sebeinek bélyegeit testén viselé. Sz. Asztrik, pannonhegyi, sz. Benedek rendi szerzetesből első kalocsai püspök. Ő hozta Romából sz. Istvánnak a keresztet, s a magyar szent koronát. Sz. Erzsébet asszony, II. András m. király leánya, thüringai fejedelem felesége, a betegeknek, szegényeknek, árváknak igazi anyja. Minden bajt különös türelemmel viselt. Neve az egész anyaszentegyházban magasztaltatik. B. Vác remete, sz. László korában Vác városa környékén.

December. B. Mór, pannonhegyi sz. Benedek rendi szerzetes, hol őt sz. Imre hétszer megcsókolá, azután pécsi püspök. B. Lukács (Bánfy), esztergomi érsek, alázatossága által lón tiszteletre méltó; meghalt 1178 körül. B. Buzád (Bánfy), gazdag magyar nemes, öregebb korában sz. Domonkos rendi szerzetes, 1243-ban megöletett a tatároktól. B. Sebestyén, sz. Benedek rendi szerzetes, azután esztergomi érsek, sz. Istvántól különösen szeretettet. Szeme világát elveszté, de három év múlva azt visszanyerte. Megholt 1036 körül.

Atyámiai! tiszteljük szent életű őseinket, hogy eszedezésök által méltók lehessünk Krisztus urunk ígéreteire!

Szent László koporsója.

— Legenda. —

Én édes magyarom, borulj gyászba, borulj!
Omló könnyem árja két orcámra le hullj.
Szomorú éneket fogok énekelni,
Tán addig a szívem meg is fog repedni —
De hadd repedjen meg, folyjon ki a vére,
Szent László királynak bús temetésére,
Ezt a piros vért én oda adnám mindég,
Édes szent királyom, csak azt tudnám: élsz még!

Az ezer kilenczven ötödik esztendő
Volt édes hazánknak búbánatot termő,
Melly elhervasztotta jó kedve virágát;
S magvából ki kelté bús haloványságát.
Sir az egész ország, könnyeit hullatja,

Sír a hív magyar nép apraja és nagyja,
Mert szét az országban jár sok lovas legény
Fekete peccés leveleket vivén,
A fekete peccét alatt szomorú hirt,
Mit a sárga halál fagyos keze megirt:
„Kinek jó hírével a fél világ tele,
Mehalt az országnak legelső embere,
Kit Jézus mátkája oly epedve néze.
Oda van a hitnek legbátrabb vitéze.
Mehalt László király, árvák pártfogója
S a pogány hadaknak erős megrontója.“
Igy szólott a gyászshir, zúgtak a harangok,
Megrázták a szívet a keserves hangok,
A Sion leánya gyászt öltött magára,
Földig feketében temploma, oltára —
Sárga viasz gyertyák ezereként égnek,
Föl föl zokog búsan a requiem ének.
Hajh! de még sem olly bús az ének zengése,
Mint a koporsónak tompa zörögése,
Mint a koporsónak, melyet úgy őriznek,
S olyan nagy esendesen Várad felé visznek!
Hat fekete ménlő van elébe fogva,
Lassan mendegélnek, lassan és tapogva,
Csak a fülök látszik a sötét posztóból
A melly le egészen patájokig borúl.
A koporsó mellett a királyi szolgák
Vállukon a fátolt átvette hordozzák —
Síró fájdalom van orcájukra festve;
Tudják, a mit visznek, hogy kinek a teste!
Rá rá tekintenek a szép koporsóra,
Melly aranyos szeggel van körül beróva,
S némán rá borúlnak, öntik könnyeikkel
Hajh! László királyért a köny böven el kel!
— Azonközben nagyot haladtak már elő,
A nap is meghajlott, régen volt delelő —
S piros sugárokat kezdett eregetni.
A jó és az ember nagy árnyékot vetni. —
Már az aratók is jönnek a mezőről,
Hűvös esti szellő fogadja előről —
S a hogy nyitva mellük, s lobog ingök ujja
A napnak melegét testükről lefujja. —
Csendesen beszélnek, de nem a termésről,
Hanem László király bús enyészetről.
És a hogy meglátják a királyi testet,
Az a boldog, a ki hozzá közel eshet —
Körös körül állják mind, hajadon fővel
És hogy elboacsássák, huzni kell erővel,
Fogták a koporsót, ölelték, esőkolták,
Mig végre indultak a királyi szolgák.
Áldás, siránkozás közt telt le az út — —
S halvány alkonyatkor érték el a falut.
Harangoztak épen „Ave Mária“ ra,
A hogy behajtottak a pap udvarára —
S miután elmondták „halálunk óráján“
Oszlott a szegény nép, dolga után látván —
Oszlott, és okos volt, rá sem gondolt arra,
Hogy a halott jeget hoz majd a határra!
— A királyi szolgák szomjazók, fáradtak,
Immár megpihenni nagyon, nagyon vágytak —
S tevé a koporsót a templom-ajtóba,
Kifogták a lovat, s vitték a nagy ólba,
S étkezvén, azután nyoszolyákra dültek
S bánatjukban hamar el is szenderültek. —
— Alszanak, alszanak édes álom karján,
Pedig a pirosló hajnal is hasad már —

De ők nem hallják, hogy hajnalt harangoznak,
Háborítás nélkül csak tovább alusznak — — —
Keljetek, keljetek föl király vitézi!
Ha nem egyébert, hát e csodát megnézni;
Mert alig esendült meg a harang, azonnal
Suhogva, lebegve jött tizenkét angyal,
Fényes, mint a sugár, tiszta mint a harmat;
Itt e koporsónál valjon mit akarhat?
Valjon mit akarnak gyöngé szárnyaikkal,
S harmatnál is gyöngébb kised karjaikkal?
Egyik a kerekre, másik száll a rudra,
Igy viszik a kocsit a váradi utra.
Megy is a koporsónál sebesen, de szépen,
Viszi hat pár angyal láthatlankepen — —
— S a királyi szolgák még most ébrednek,
És nem látva testet, csak úgy hűledeznek. — —
Lóra rest legények, paripák, lóra!
Rég el már a hajnal, késő már az óra,
Mig ti itt heverték világos virradtig,
Elszaladt a koei második határig.
Gor lja volt az égnek szent László királyra,
S szent László királynak bús koporsójára.
— A megijedt szolgák vágatnak azonban,
Széles országúton, mindenütt a nyomban,
Húll a habos tajték, húll a paripákról,
De a szent koporsót még sem érik utól;
Mert a szent koporsót szent angyalok viszik
S meg sem állanak a váradi templomig.
A holott letették annak udvarára,
A körüllevő nép nagy csodálatára —
És a szűz anyának szíves öröme,
A ki kedvteléssel néze gyermekére —
Édes gyermekére, szent László királyra,
A ki neki ezen templomot ajánlta. . . .

* * *

Nyugszik már a szent test, el van már temetve,
De a jó magyarnak jaj! hová lett kedve?
Három esztendeig gyászolt még utána,
Három esztendeig gyászban volt hazája — —
— De hétszáz esztendő ment el már azóta,
S szent László királyról mégis bús a nóta!

MINDSZENTY GEDEON.

Katholikus hitélet.

XXXV.

M a d a r a s, aug. 12. 1853. Minden jó s nemes tett
magában hordja ugyan érdemét s jutalmát, mint jó mag a
leendő izletes gyümölcs esirait; azért is soha sem szorul
arra, hogy kikürtöltessék, s ha indoka szent, a világ he-
lyeslő, vagy rosszaló ítélőszéke előtt vadássza jutalmaz-
tatását: mindazáltal úgy hiszem, hogy épen nem cselek-
szem helytelenül, ha olly tetteket rakok föl a nyilvános-
ság tág mezejére, mik Isten előtt kedvesek, emberek előtt
pedig dicséretesek, s utánzásra egy méltók, mint vonzók
is. — De hogy soká ne késsem, amugy röviden a dolog
velejehez látok.

Van helységünkben egy főrangú hölgy, kinek ne-
vét, részint mert még bizonyosan nem tudom, részint,
hogy szerénységét meg ne sértsem, ezzel elhallgatom,

ki hogy Isten iránti buzgalmát s áhitatos lelke szentebb érzelmeit tetteg bebizonyítsa, népünk legnagyobb épületére, mikor csak egészségi állapota s az idő viszonyai engedik, az isteni tiszteletet meg szokott jelenni. Ezen uri hölgy, egykoron észrevéve, miszerint épen nem tenne rosszul, ha szándokát teljesítené — mely volt egy „oltárterítő“ készítése — főoltárunkat csakugyan azzal föl is ékesíté. Forró köszönet az oltár és nép nevében érte!

De hogy nagyobbra menjünk: egyházunk kegyurnőjének, szül. nagyságos Somsics Mária asszonyságnak azon szép tettét emlíjük föl, miszerint templomunk ruhatarát egy minden készlettel ellátott igen esinos s szép értékű misemondó-ruhával szaporította; kegyurnok pedig ngos Latinovics Lajos ur ujonan készülendő orgonánkra, azonnal a mint a terv nt. plebános ur által tudomására jutott, 300 frtot kézbesített; most pedig, a mint hitelesen vagyok értesülve: Isten nagyobb dícsőségére egy nagyobbserű s egyszersmind családi sírboltul szolgáló kápolna építtetésére már a tervet is elkészítette. Az üdv és szent malasztok osztogatásában kimeríthetlen kezű Uristen áldja meg ezen urt minden javaival, és támogassa mindenha üdvös céljai kivihetésében! Adjon pedig számtalanoknak szent malasztot az illy utánzásra méltó s dícséretes tettek követhetésére! *)

Lakatos Pál.

XXXVI.

Vaskút (Bács megye.) Magasztos érzemény rezzé állt szívünket, midőn tapasztaltuk, hogy a falusi elemi iskolákban sem hiányzik mindenütt a jól rendezett tanrendszer, és a pórkisdedek sikerdús kiképzése. — Volt szerencsénk a jó tanítókat megismerni, kiknek nagy szorgalma s az előadásokbani jelessége általános elismerést igényelnek, s ép ez az: mi bennünket készit, hogy többekkel is megismertessük azt, mi bennünket oly nagy öröme hevitett. Julius hó 23-án megjelent falusi iskolánkban nagyságos Duchon ur, cs. kir. felső kerületi biztos ur, s ott 545 kisdéd körében — környezve a helybeli főt, igazgató ur és az előjáróságtól — egy rövid, de kenetdús beszéddel fogadtatott. Az idő hiánya miatt azonnal próbát tettek a kis tanulók, mely alatt maga ő nagysága is leereszkedő nyájassággal kérdéseket tön a gyermekeknek; majd ismét a már vizsgálatra elkészült irásaikat átforgatta: és ime a számos kisdédek, nem csak a rendes u. m. hittan, számtan, földleírás s a t. tanulmányokból kitévő szorgalmat tanusítottak, hanem azokon kívül még egyházi énekeket is esinos hanglejtéssel énekeltek, és rövidebb párbeszédet szavaltak. Ő nagysága Duchon teljes megelégedését nyilvánítá, s a kis tanulókat engedelmességre serkentvén, a tanítói lak megtekintésére elvonult. A gyermekek ez alatt az iskola előtti téren egy kört képezének, a körben egy virággal ékített asztalka állott, és imigyen a már távozni akaró nagy vendéget ujjalag csak néhány percznyi maradásra felkérték. Most főtiszt. Markovics Antal, legkegyelmesebben kinevezett kanonok urnak kilencz tanuló gyermek és egy leánya felváltva köszönetet szavaltak azon sok jó intések és jutalmakért, melyekkel őket és az iskolákból már elmaradt ifjúságot harminczegy év lefolyta alatt jámborságra és előmenetelre ösztönzé. Továbbá kérték a tiszte-

*) A „Kép az életből“ című czikket megkaptuk. Szerk.

letre legméltóbb igazgató urat, hogy noha a felsőbbség magas rendelete következtében nem sokára Kalocsára költözend kanonok-székebe beigtatandó, őket ezentul is becses emlékében megtartani sziveskednék: mire szeretetük őszinte zálogául, a közkedvességű jó atyát, eddig a kis asztalkán betakart bíretummal megtisztelték, e felirattal: „Örök emlékül a vaskuti iskolás gyermekektől.“ A nézőket megilletődés, az illetőt pedig megindulás fogá el, s megköszönvén hálaadatoságuk eme nyilvános jelét, viszont igére: miszerint őket távollétében is emlékében tartandja. Ezután tizenkilencz tanuló gyermek ugyanennyi ezüst fényes huszassal megjutalmaztattak; a nem sokára reá következő vizsgálat alkalmával pedig ft. Markovics Antal ur bucsu beszédében, melyben a gyermekeket szerénységre, hálaadatoságra, engedelmességre sat. inté, egyszersmind rendelkezett: hogy nekik próbatétek alkalmával a szokott 6 frt. p. távozta után is folyton kiosztassék, mely adománya folytán a kisdédek jöltevőjökért minden szombaton egy Miatyánk- és Üdvözetet imádkozni igérkeztek — A kisdédek eme fényes ünnepélyét a tőlök szép őszhangzásban énekelte néphymnus zárá be, mely után nagys. Duchon ur, látogatásait tovább folytatandó, tőlünk eltávozott. Éltesse az Ur még soká a tőlünk nem sokára elsiető buzgó jöltevőt és lelki pástort!

Többek nevében

Bermüller Antal.

Különfélek.

Ő Cs. Királyi Apostoli Felsége születésnapja f. hó 18-án Budapesten a legnagyobb fényel ünnepeltetett meg. Budán mélt. Krautmán József, fölszentelt tinniai püspök, Pesten pedig főtisztelendő Szántófy Antal prépost s plebános ur mutatta be a hálaáldozatot Isten Ő Felségének föls. Uraikodónkért. Hasonló fényel tartatott meg Szent István apostoli királyunk ünnepe is, melyen a körmenetet szinte méltóságos Krautmán József ur vezette roppant népsokaság részvéte mellett.

Miskolcz, aug. 12. Folyó hó 11-kén esti 9 óra tájban érkezett Miskolczra honunk főpapja, Nagykéri Scitovszky Ker. János bíbornok ő főmagassága; hol is a kolostori szent falak között buzgokodó minoritátyák főnöke ft. Paulinyi Paulin által egyszerű, de a líui szerény hódolatot őszintén tolmácsló „Aldott, ki az Ur nevében jő“ szavakkal fogadtatván, miután atyailag válaszoló „én hozzátok tartozom“, az út kényelmetlenségei miatt kissé megfáradt magas vendég pihenésnek adta magát. Majd reggeli 5 órakor első jelene meg a jámbor szerzetesek imahelyén, hogy a szent mise alatt reggel mondatni szokott zsolozsmákat együtt végezze. Enekel megtörténte után, daczára setét éjjel történt érkezésnek, jókor reggel örömteljes hódolatot tolmácsló tisztelgőtől környeztetett. Csak igaz az, hogy a gyémánt sötét éjjel is világít, s így vagy akarja, vagy nem, nemes tulajdonával figyelmet gerjeszt. A tisztelgők közt főtiszt. Ferenczy Imre cz. kanonok s lelkész. rövid de lelkes szavakkal üdvözlé a szent hivatásában fáradhatlanul működő bíbornokot — ki, miután az illetőkkel atyai s kegyteljes szavakat váltott, igérve ismétli s máskor hosszabb időre terjesztendő kegyes látogatását, s főpapi áldás után várakoz-

zokat, utját tovább folytató. Isten vezesse őt, s szent foglalkozásaiban a haza, emberiség és egyház javára segítse!!

Nyílt tér. A szárföldi esőd-hirdetést nem kaptuk meg. Szerk.

Jegyzéke

a jó és olvasó könyvkiadó társulat könyveinek, melyek a társulat kiadó hivatalában (ezukor-uteza 6. sz. földszint) megszerezhetők.

Áruk pengő pénzben:

1850-ik évre kiadott részvény-könyvek

„Zsöllér leány”. Népies elbeszélés, írta Szabó Imre. 2-ik kiadás. Kis 8-ad rét. 72 lap. Ára 6 kr. Még csak néhány példányok találhatók a bizományosoknál. — „A kereszténység eredményei”. Francziából fordította Schreiber László. Leszállított ára 6 kr. — „Körkérdések”. 1 füzet; szerkeszti Kovács Zsigmond. Leszállított ára 20 kr. — „Keresztény erkölestán”. Írta Vezzerle Gáspár. 8-rét. 232 lap; leszállított ára 10 kr. — „Verna Roza”. Vallásos elbeszélés tót nyelven. Leszállított ára füz. 10 kr.

1851-ik évre kiadott részvény-könyvek

„Elveszett fiú”. Népies elbeszélés, írta Szabó Imre. 8-ad rét. 97 lap. Ára füzve 10 kr. — „A jegyesek”. Olaszul írta Manzoni, fordította Mészáros Imre. 284 lap. Ára 30 kr. — „Roma és Loreto”. Veillot Lajos után francia eredetiből Gyurits Antal I. és II. kötet. Ára színes borítékban füzve 1 fr. 12 kr. — „Vita S. Caroli Boromaei”. Conscripta per Aloysium Schlör. 407 lap. Ára füz. 40 kr. — „Jézus sz. gyermekének társulata”. Rövid kivonat az ez ideig megjelent francziországi könyvekből. 125 lap. Ára füzve 8 kr.

1852-ik évre kiadott részvény-könyvek

„A társulat névkönyve”. 1852-ik évre. 12-ed rét. 192 lap. Ára 10 kr. — „Keresztény Naptár”. A magyarországi katolikusok használatára. 1853-dik évre. Magyar, német és tót nyelven, képekkel. Ára füzve 9 kr. — „Goffine Lénárt” katolikus oktató és épületes könyve I. kötet, nagy 8-ad rét. 440 lap. Ára füzve 1 fr. A II. kötet sajtó alatt van. Ára szinte 1 fr. Leend. — „Tizenharmadik századbéli Anacharsis”. Kezékori jellemrajz. Walter Vilmos után Gyurits Antal. 12-ed rét. 362 lap. Ára füz. 40 kr. — „Az ember és a teremtés; vagyis a végokok elmélete a mindenségben”. M. Desdouis után francia eredetiből Gyurits Antal. 8-rét, mintegy 340 l. Ára 1 fr.

Épületes könyvek

„Kalauz”. A keresztény hitélet- és istenességre. Írta Nogáll János. 16 képpel. Ára füzve 20 krajczár. — „Szent Kilenczed”. A Boldogságos Szűz szeplőten szent szívének tisztelőre. Írta Nogáll János. II-dik kiadás. Ára füzve 3 kr. — „Gyónás- és áldozási ájtatosság”. Gyermek számára. Negyedik kiadás. Ára színes bori-

tékban 3 kr. Aranyozott kemény köt. 6 kr. — „Beicht- und Communion-Andacht”. Für Kinder. III. Auflage. Im Umschlag 3 kr., steifvergoldet 6 kr. — „Spiegel der Busse”. Von Johan Nogall, geheftet im Umschlag 3 kr. — „Szent gyermekség társulatának alapszabályai simádságai”. Ára füzve 3 kr. — „Der Verein der heil. Kindheit”. In gefärbten Umschlag 3 kr. — „Speculum Conscientiae. In usum Sacerdotum praesertim eorum, quibus cura animarum demandata est.” Auctore Aloysio Schlör. Ára füzve 3 kr. — „Pázmán Péter imádságos könyve”. Kiadta javítva és egy toldalékkal megbővítve Fogarassy Mihály, nagy 12-ed rét. 626 l., három aczélmetszetű képpel. II. kiadás. Ára kötetlen 48 kr. brosch. 50 kr. bőrbbe kötve 1 fr. diszkötés aranyos szegélyvel tokban 1 fr. 50 kr. — „Istenfélé gyermek”. Imádságos könyvecske ifjúság számára, írta Tóth Károly, képekkel. Ára kötetlen 9 kr. Kemény papiros- vászon-, bőrkötésben tokkal 16, 24, 30 kr. — „Das Gottesfürchtige Kind” ugyanazon áron. — „Élő rózsá”. Imádságos és énekes könyv az Élő sz. olvasóról nevezett Mária társulatnak használatára. Aczélmetszettel és ezüdlakkal, kötve: 12, 16, 26 kr. — „Anbethung Gottes und Verehrung seiner Heiligen”. Von Franz Zshovits. Keményen kötve 1 fr.

Iskolai s más könyvek.

„Bibliai Történetek”. Gyermek számára. Róder Alajostól, 30 képpel; negyedik javított kiadás. Kemény kötésben 12 kr. kötetlen 10 kr. — „Biblische Geschichte”. Für die Schul-Jugend. Mit 30 Bildern. Dritte Auflage. Ára kötve 12 kr. kötetlen 10 kr. — „Deje Bilicke” prediki. Kemény kötésben. Ára 12 kr. kötetlen 10 kr. — „A katolikus Egyház története”. A közép-tanodai ifjúság számára írta Fábrián Ambrus. Kemény kötésben leszállított ára 20 kr. — „Magyar nyelvtan”. Az elemi és real-iskolák használatára. Írta Zimmermann Jakab. Harmadik bővített kiadás. Kötve 16 kr. kötetlen 14 kr. — „Magyar ABC s olvasó könyv”. Írta Szabóky Adolf kegyesrendi tanár. Harmadik kiadás; kemény kötésben 8 kr. kötetlen 6 kr. — „Átalános földrajz”. Írta Fuchs Tamás. A földgömb köre metszett rajzával. Ára kemény kötésben 10 kr. kötetlen 8 kr. A földgömb külön 4 kr. — „Keresztény katolika tudomány” vagy kathekizmus, a főméltóságú bibornok-herceg-primás érseki helybenhagyásával; kemény kötés 6 krajczár. — „Christkatholische Lehre, oder Katechismus szintazon áron; valamint tótul is. — „Bibliai Történet” iskolai könyvül nagyobb gyermek számára, Palaestina leírásával s térképével Ára vászonsarku kemény kötésben 30, kötetlen 24 kr. — „Rövid és bizalmas feleletek a religio ellen leginkább elterjedt ellenvetésekre”. Segur után. Ára füzve 16 kr. — „Piros tojások”. Iskolai ajándékul jó gyermekeknek. Schmid Kristóf után Somogyi Károly. Második kiadás. Egy képpel. Ára füzve 6 kr. kemény borítékba 10 kr. — „A kereszties hadak és története”. Michand és több más hiteles írók után készített német kivonattól magyarázta Gyurits Antal. I. II. kötet. 1853. Ára 1 fr.

Kiadja „a jó és olvasó könyvkiadó társulat,” szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomtatja LUKÁCS LÁSZLÓ, országot 6. sz.